

BRINK

Cirkelstad Zuid-Holland

Toelichting Het Nieuwe Normaal

Denise Huizing

Inhoudsopgave

1. Toelichting Het Nieuwe Normaal
2. Voorbeelden in de praktijk
3. Wat kan je vandaag al doen?

Wat is HNN?

Het Nieuwe Normaal

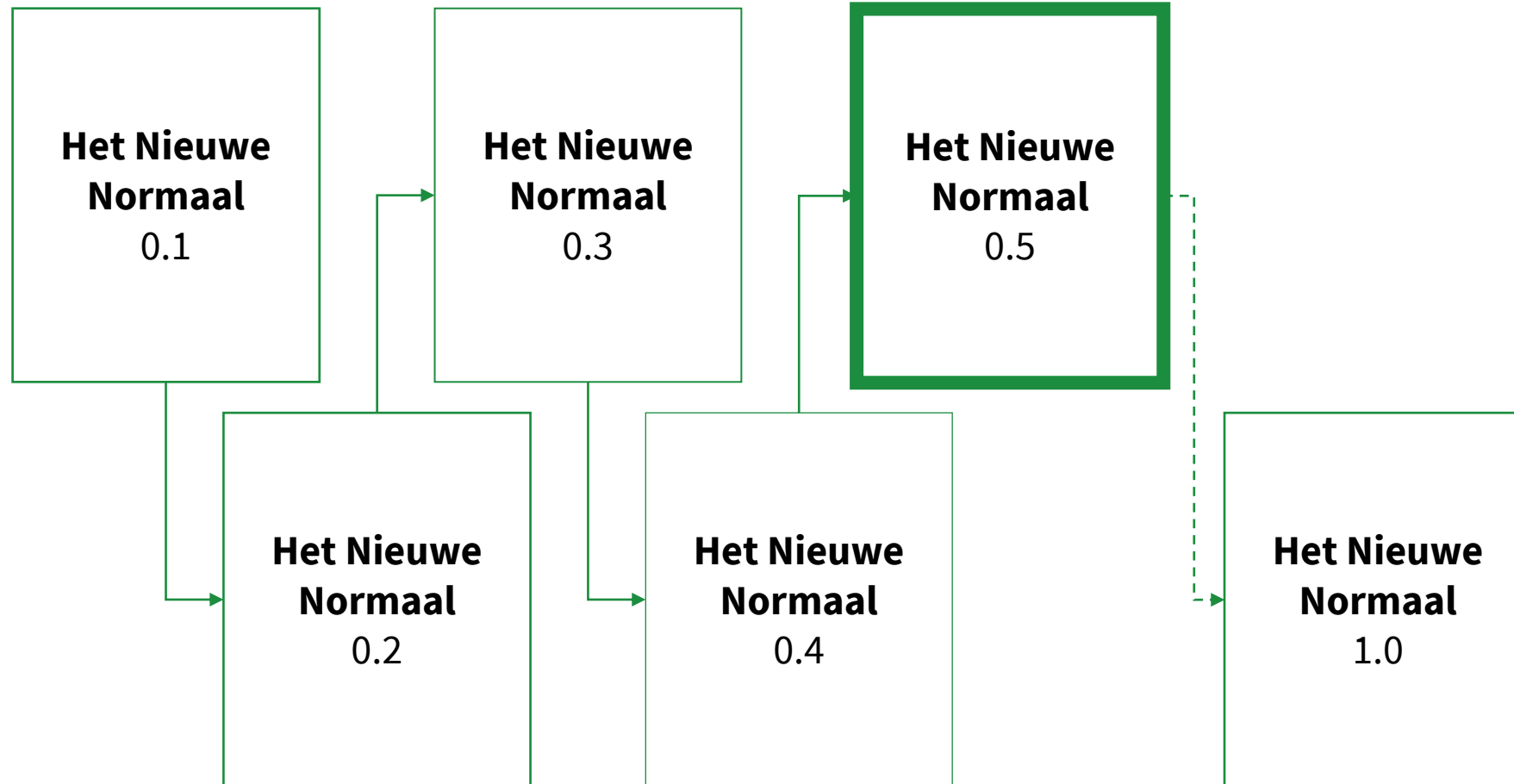
Een praktische en haalbare standaard voor
circulair bouwen met ambitieuze doelen.

Eindbeeld 2023: Het Nieuwe Normaal 1.0

- Doel** Een nieuwe, gedragen standaard met haalbare én ambitieuze circulaire prestaties in gebouwde omgeving
+ tevens: een eenduidige taal rondom circulair bouwen
- Totstandkoming** Op basis van praktijkprojecten, met 100+ evaluaties vanuit zowel partners als andere partijen
- Tussenproducten** De conceptversies HNN 0.1, 0.2, 0.3, etc

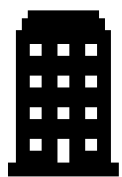
Waar staan wij nu?

januari 2023 [enkel
onderdeel gebouw]

Oktober
2023

Raamwerk toepasbaar op drie verschillende sectoren

Gebouw

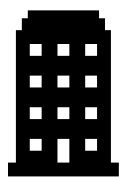
Infra

Gebied

Evaluaties op drie niveaus

Gebouw

Infra

Gebied

Thema

'Standaard':
Het Nieuwe Normaal

Materialen

Energie

Water

Stikstof

Sociaal

Management

Duurzame context:
inzicht in prestaties

Versnellers:
kwalitatieve
inzichten

Het Nieuwe Normaal Gebouw | 0.5

Thema

Subthema

Onderwerp

'Standaard':
Het Nieuwe Normaal

Materialen

Duurzame context:
inzicht in prestaties

Energie

Water

Stikstof

Sociaal

Management

Versnellers:
kwalitatieve
inzichten

**Milieu-impact &
materiaalgebruik**

Milieu-impact (MPG)

Embodied Carbon (MPG-2)

Construction Stored Carbon

Materiaalgebruik

Hergebruikpotentie

**Gebouw-
flexibiliteit**

Adaptief vermogen

Losmaakbaarheid

**Omgang
restmateriaal**

Omgang restmateriaal
(sloop)

Omgang restmateriaal (bouw)

**Gezonde
materialen**

Toxiciteit

Thema

'Standaard':
Het Nieuwe Normaal

Materialen

Duurzame context:
inzicht in prestaties

Energie

Water

Stikstof

Versnellers:
kwalitatieve
inzichten

Sociaal

Management

Binnen welke context komen de prestaties op materialen tot stand:

- Energie: energieprestatie BENG-1, BENG-2 en BENG-3
- Water: waterkrinlopen
- Stikstof: stikstofuitstoot

Thema

'Standaard':
Het Nieuwe Normaal

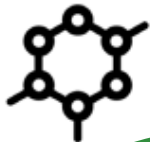
Materialen

Energie

Water

Stikstof

Sociaal

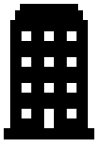
Management

Duurzame context:
inzicht in prestaties

Versnellers:
kwalitatieve
inzichten

Inzicht verkrijgen in de kwalitatieve aspecten die leiden tot een versnelling van circulair bouwen:

- Sociaal: participatie en re-integratie
- Management: aansturing en samenwerkingsdynamiek

Gebouw

Subthema

Onderwerp

Subthema	Onderwerp
Milieu-impact & materiaalgebruik	Milieu-impact (MPG)
	<i>Embodied Carbon (MPG-2)</i>
	<i>Construction Stored Carbon</i>
	Materiaalgebruik
	Hergebruikpotentie
Gebouw-flexibiliteit	Adaptief vermogen
	Losmaakbaarheid
Omgang restmateriaal	Omgang restmateriaal (sloop)
	Omgang restmateriaal (bouw)
Gezonde materialen	Toxiciteit

Infra

Subthema

Onderwerp

Subthema	Onderwerp
Milieu-impact & materiaalgebruik	Milieu-impact (MKI/FE)
	<i>Embodied carbon (MKI/FE)</i>
	<i>Construction Stored Carbon</i>
	Materiaalgebruik
	Hergebruikpotentie
Flexibiliteit	Aanpasbaarheid
	Losmaakbaarheid
Omgang restmateriaal	Omgang restmateriaal (sloop)
	Omgang restmateriaal (bouw)
Gezonde materialen	Toxiciteit

Gebied

Subthema

Onderwerp

Subthema	Onderwerp
Milieu-impact & materiaalgebruik	Milieu-impact (MPG/MKI)
	<i>Embodied carbon (MPG-2/MKI)</i>
	<i>Construction Stored Carbon</i>
	Materiaalgebruik
	Hergebruikpotentie
Omgang restmateriaal	Omgang restmateriaal (sloop)
	Omgang restmateriaal (bouw)
Gezonde materialen	Toxiciteit

Inzicht in de ruimtelijke context: hoe bepalen het programma en stedenbouwkundig plan van een gebied de circulariteit van het gebied in de gebruiksfase.

Doel HNN: toewerken naar verschillende prestatieniveaus op verschillende onderwerpen

	Onderwerp	Type	Woningbouw		Utiliteitsbouw	Eenheid	Methode
			(grondgebonden)	(gestapeld)	(kantoren)		
Milieu-impact & materiaalgebruik	Milieu-impact (MPG)	S I B	0,50	0,55	0,70	€MKI / m2 / jaar	Bepalingsmethode Milieuprestatie Bouwwerken o.a. GPR Gebouw
	Embodied Carbon (MPG-2)	S I B	200	220	250	kg CO2-eq / m2	Paris Proof Protocol
	Construction Stored Carbon	S I B	Nieuwe methode: beperkte gegevens			kg CO2-eq	Construction Stored Carbon methodiek
	Materiaalgebruik	S I B	25%	20%	25%	% massa hernieuwbaar, hergebruikt, gerecycled	Building Circularity Index Berekening conform Leidraad meten van circulariteit CB'23, versie 2.0
	Hergebruikpotentie	S I B	Beperkte gegevens			% massa	
Gebouw flexibiliteit	Adaptief vermogen	S I B	Nieuwe methode: geen gegevens			%	Methode Adaptief Vermogen Gebouwen
	Losmaakbaarheid	S I B	55%	50%	55%	%	Building Circularity Index Berekening conform Leidraad Circular Buildings, versie 2.0
Omgang restmateriaal	Omgang restmateriaal (sloop)	S I B	Aangescherpte methode: beperkte gegevens			% massa	Inventarisatie materiaalstromen & aantoonbare afspraken
	Omgang restmateriaal (bouw)	S I B	Beperkte gegevens			% massa	
Gezondheid	Toxiciteit	S I B	Methode nog in ontwikkeling			# producten	Diverse certificaten o.a. C2C, REACH

Doel HNN: toewerken naar verschillende prestatieniveaus op verschillende onderwerpen

	Onderwerp	Type	Woningbouw		Utiliteitsbouw	Eenheid	Methode
			(grondgebonden)	(gestapeld)	(kantoren)		
Milieu-impact & materiaalgebruik	Milieu-impact (MPG)	S I B	0,50	0,55	0,70	€MKI / m2 / jaar	Bepalingsmethode Milieuprestatie Bouwwerken o.a. GPR Gebouw
	Embodied Carbon (MPG-2)	S I B	2				
	Construction Stored Carbon	S I B					
	Materiaalgebruik	S I B	2				index in circulaire 2.0
	Hergebruikpotentie	S I B					er-
Gebouw flexibiliteit	Adaptief vermogen	S I B					index in Leiding, s,
	Losmaakbaarheid	S I B	5				iaal-are
Omgang restmateriaal	Omgang restmateriaal (sloop)	S I B	Aan				
	Omgang restmateriaal (bouw)	S I B				70 massa	
Gezondheid	Toxiciteit	S I B	Methode nog in ontwikkeling			# producten	Diverse certificaten o.a. C2C, REACH

De onderwerpen in het raamwerk hebben verschillende status:

- **Standaard (S):** prestatieniveau op een onderwerp waarvan meet- of bepalingsmethode duidelijk is. Streven om eind 2023 dit prestatieniveau als informele standaard te hanteren
- **Indicatie (I):** prestatie indicatief te bepalen, maar meet- of bepalingsmethode nog niet breed geaccepteerd
- **Begrip (B):** kwalitatieve inzichten om te bepalen wat mogelijk is.

Doel HNN: toewerken naar verschillende prestatieniveaus op verschillende onderwerpen

	Onderwerp	Type	Woningbouw		Utiliteitsbouw	Eenheid	Methode
			(grondgebonden)	(gestapeld)	(kantoren)		
Milieu-impact & materiaalgebruik	Milieu-impact (MPG)	S I B	0,50	0,55	0,70	€MKI / m2 / jaar	Bepalingsmethode Milieuprestatie Bouwwerken o.a. GPR Gebouw
	Embodied Carbon (MPG-2)	S I B	200	220	250	kg CO2-eq / m2	Paris Proof Protocol
	Construction Stored Carbon	S I B	Nieuwe methode: beperkte gegevens			kg CO2-eq	Construction Stored Carbon methodiek
	Materiaalgebruik	S I B	25%	20%	25%	% massa hernieuwbaar, hergebruikt, gerecycled	Building Circularity Index Berekening conform Leidraad meten van circulariteit CB'23, versie 2.0
	Hergebruikpotentie	S I B	Beperkte gegevens			% massa	
Gebouw flexibiliteit	Adaptief vermogen	S I B	Nieuwe methode: geen gegevens			%	Methode Adaptief Vermogen Gebouwen
	Losmaakbaarheid	S I B	55%	50%	55%	%	Building Circularity Index Berekening conform Leidraad Circular Buildings, versie 2.0
Omgang restmateriaal	Omgang restmateriaal (sloop)	S I B	Aangescherpte methode: beperkte gegevens			% massa	Inventarisatie materiaalstromen & aantoonbare afspraken
	Omgang restmateriaal (bouw)	S I B	Beperkte gegevens			% massa	
Gezondheid	Toxiciteit	S I B	Methode nog in ontwikkeling			# producten	Diverse certificaten o.a. C2C, REACH

In de praktijk

Voorbeelden

Toelichting van een aantal indicatoren aan de hand
van voorbeelden

Materiaalgebruik

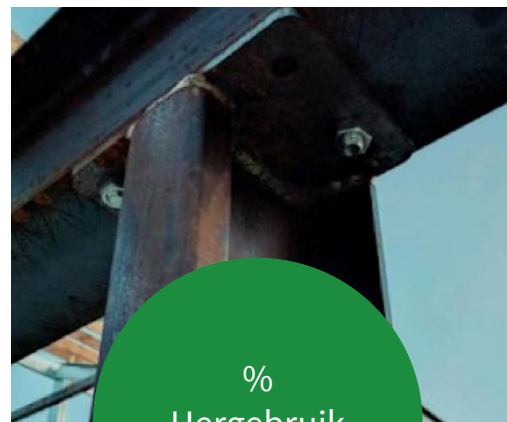
%
Nieuw
materiaal

% Recycled
materiaal

%
Hergebruik
materiaal

% Biobased
materiaal

Materiaalgebruik

- Biobased materialen

Hennep kalkblokisolatie

Stro-bouw met leem afwerking

Materiaalgebruik

- Hergebruikte materialen

Hergebruiken van hout

Isolatie van afgedankte kleding

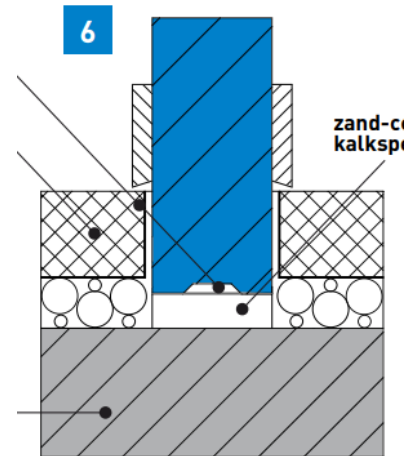
Gebouwflexibiliteit (Losmaakbaarheid)

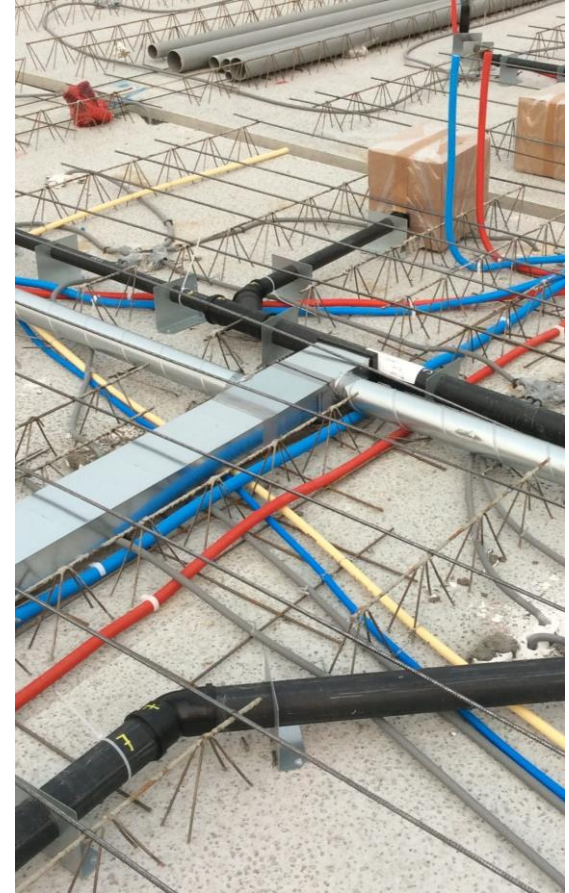
Type verbinding

Toegankelijkheid van de verbinding

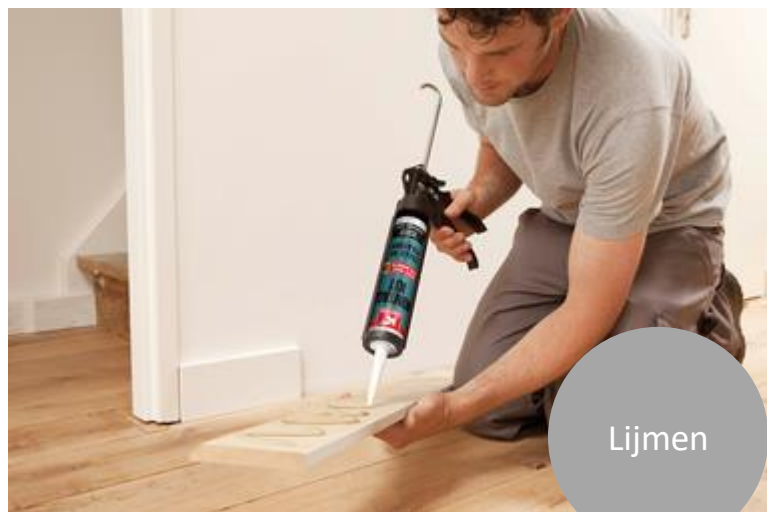

Vorminsluiting

Doorkruisingen

Gebouwflexibiliteit (Losmaakbaarheid)

Lijmen

Gieten

PUR

Bout-
en
moer

Tac
tiles

Schroe-
ven

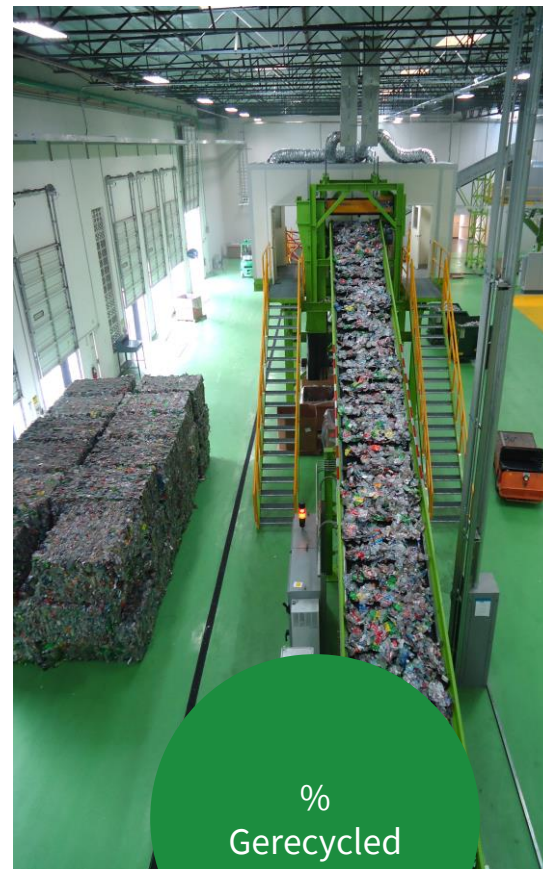
Omgang restmateriaal (sloop)

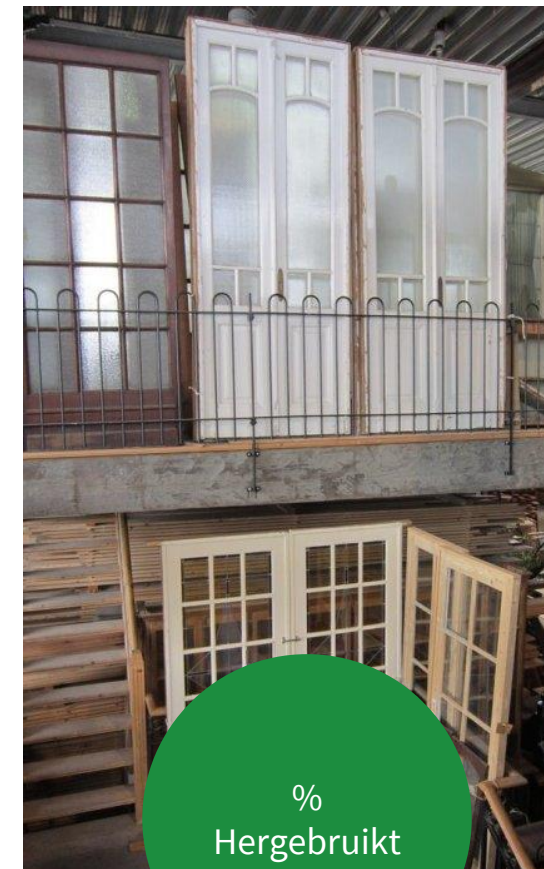
%
Gestort

% Verbrand

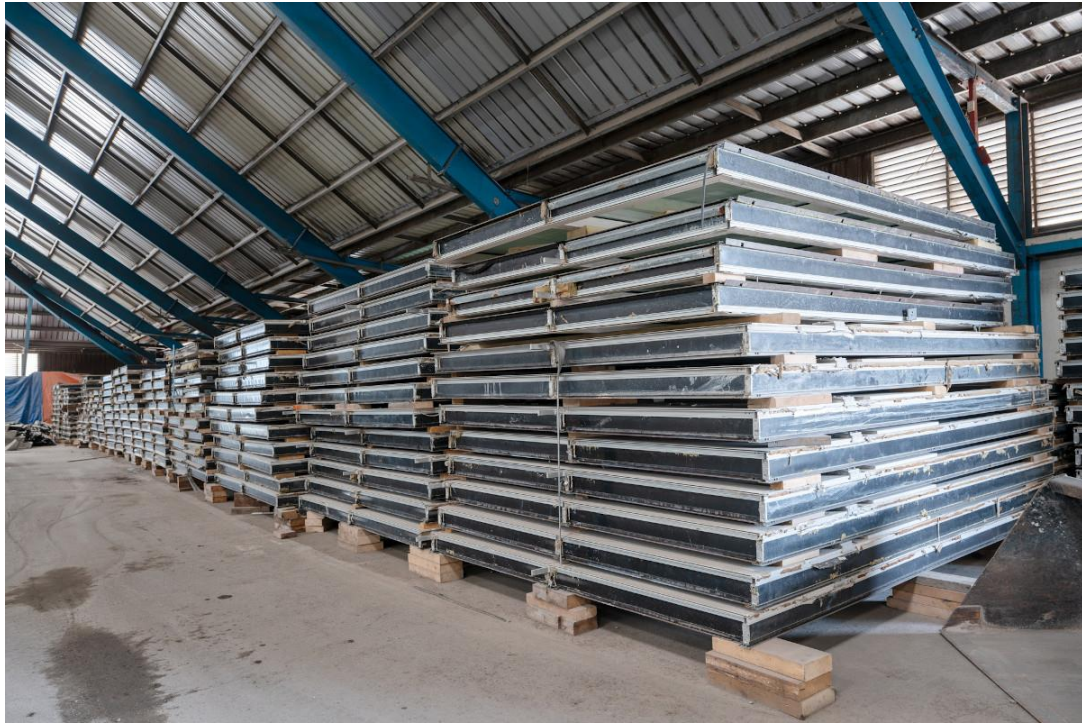

%
Gerecycled

%
Hergebruikt

Omgang restmateriaal (sloop, direct hergebruik)

Geogste kozijnen

Geogste betonnen trappen

Omgang restmateriaal (sloop, indirect hergebruik)

Reststromen hout

Gevingerlast hout

Omgang restmateriaal (bouw)

Gezonde materialen (toxiciteit)

- Vermijd **giftige** stoffen;
- Gebruik producten met minder/geen **allergenen**.

Gezonde materialen (toxiciteit)

- Voorbeelden van schadelijke producten:

Glas- en steenwool

PUR

Asbest

Gezonde materialen (toxiciteit)

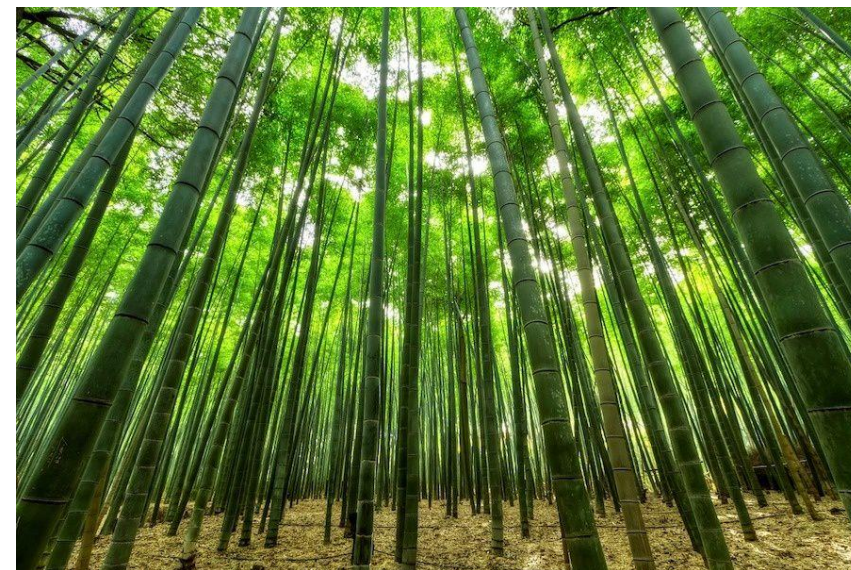
- Voorbeelden van veilige producten:

Vlasisolatie

Lijnolie verf

Bamboe

Gezonde materialen (toxiciteit)

the REDLIST

The Living Building Challenge publishes a "Red List" of materials to be avoided in buildings seeking certification under the Living Building Challenge. What's on it?

- Asbestos ● Cadmium ● Chlorinated Polyethylene and Chlorosulfonated Polyethylene ● Chlorofluorocarbons (CFCs) ● Chloroprene (Neoprene) ●
- Formaldehyde ● Halogenated Flame Retardants ●
- Hydrochlorofluorocarbons (HCFCs) ● Lead ● Mercury ●
- Petrochemical Fertilizers and Pesticides ● Phthalates ● Polyvinyl Chloride (PVC) ●
- Wood treatments containing creosote, arsenic or pentachlorophenol ●

Wat kan je vandaag doen?

- 1. Gebruik HNN-thema's om ambities te bepalen**, om een meer eenduidige taal te creëren op het gebied van circulair bouwen.
- 2. Lever projecten aan voor evaluaties**, om meer bewijslast te creëren in het opstellen van Het Nieuwe Normaal (*Interesse? Meld je bij Thirza*)
- 3. Vraag prestaties uit in projecten** op basis van de indicatoren van HNN, om te zorgen dat meer partijen hiermee gaan werken.

BRINK

Denise Huizing
d.huizing@brink.nl
0683120209

Wij maken werk van steden zonder afval, zonder uitval

Meer weten? Bezoek:
www.cirkelstad.nl